

ЗВЕРНЕННЯ

депутатів Запорізької міської ради до Президента України, Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України «Про виконання Рішення Конституційного Суду України № 10-рп/2008 (v010p710-08) від 22.05.2008 та Указу Президента України від 05.07.2018 № 196/2018 «Про додаткові заходи з відродження територій, що зазнали радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи, із соціального захисту постраждалих осіб, безпечного поводження з радіоактивними відходами»

У Конституції України Україну проголошено соціальною і правовою державою (стаття 1), в основу правового регулювання бюджетних відносин закладено принцип справедливого і неупередженого розподілу суспільного багатства між громадянами і територіальними громадами (частина перша статті 95). Держава відповідальна перед людиною за свою законодавчу діяльність, зобов'язана утверджувати та забезпечувати права і свободи людини і громадянина. Закони та інші нормативно-правові акти мають прийматися на основі Конституції України і повинні відповідати їй (частина друга статті 8).

Ч. 3 ст. 54 Закону України «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи» від 28 лютого 1991 року № 796-ХІІ встановлювала, що в усіх випадках розміри пенсій для інвалідів, щодо яких встановлено зв'язок з Чорнобильською катастрофою, не можуть бути нижчими:

- по I групі інвалідності - 10 мінімальних пенсій за віком;
- по II групі інвалідності - 8 мінімальних пенсій за віком;
- по III групі інвалідності - 6 мінімальних пенсій за віком;
- дітям-інвалідам - 3 мінімальних пенсій за віком.

Підпунктом 15 пунктом 28 розділу II Закону України «Про Державний бюджет України на 2008 рік та про внесення змін до деяких законодавчих актів України» від 28 грудня 2007 року № 107-VI було внесено зміни до ч. 3 ст. 54 Закону України «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи» та викладено її в наступній редакції:

«У всіх випадках розміри пенсій для інвалідів, щодо яких встановлено зв'язок з Чорнобильською катастрофою, не можуть бути нижчими:

для учасників ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС у 1986 році:

- по I групі інвалідності - 220 процентів прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність;
- по II групі інвалідності - 200 процентів прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність;

по III групі інвалідності - 180 процентів прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність;

для учасників ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС у 1987-1990 роках та осіб, евакуйованих у 1986 році із зони відчуження:

по I групі інвалідності - 160 процентів прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність;

по II групі інвалідності - 150 процентів прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність;

по III групі інвалідності - 140 процентів прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність.

Такі зміни були неприпустимими та такими, що суттєво звузили права інвалідів, щодо яких встановлено зв'язок з Чорнобильською катастрофою в частині розміру пенсій.

Однією з конституційних гарантій прав і свобод людини і громадянина є недопущення їх скасування (частина друга статті 22 Конституції України) чи звуження їх змісту та обсягу при прийнятті нових законів або внесенні змін до чинних законів (частина третя статті 22 Конституції України).

Особливістю закону про Держбюджет є забезпечення належних умов для реалізації положень інших законів України, які передбачають фінансові зобов'язання держави перед громадянами, спрямовані на їх соціальний захист, у тому числі надання пільг, компенсацій і гарантій. Однак, зазначені положення Закону всупереч закріпленим у Конституції України принципам соціальної, правової держави та верховенства права змінили обсяг прав і обов'язків, пільг, компенсацій і гарантій, передбачених іншими законами України, зокрема розмір пенсій інвалідам, щодо яких встановлено зв'язок з Чорнобильською катастрофою.

П. 2 Рішення Конституційного Суду України № 10-рп/2008 (v010p710-08) від 22.05.2008 було визнано такими, що не відповідають Конституції України (є неконституційними), положення, зокрема, пункту 28 розділу II Закону України «Про Державний бюджет України на 2008 рік та про внесення змін до деяких законодавчих актів України» від 28 грудня 2007 року № 107-VI, яким було внесено зміни до ч. 3 ст. 54 Закону України «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи». Такі положення пункту 28 розділу II втратили чинність, як такі, що є неконституційними.

Рішення Конституційного Суду України є обов'язковим до виконання на території України, остаточним і не може бути оскаржене.

Однак редакція ч. 3 ст. 54 Закону України «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи» весь час залишилася незмінною, рішення Конституційного Суду № 10-рп/2008 (v010p710-08) від 22.05.2008 фактично не виконано.

Слід відзначити, що у Рішенні від 14 грудня 2000 року № 15-рп/2000 (справа про порядок виконання рішень Конституційного Суду України) Конституційний Суд України зазначив, що «рішення Конституційного Суду

України мають пряму дію і для набрання чинності не потребують підтверджень з боку будь-яких органів державної влади. Обов'язок виконання рішення Конституційного Суду України є вимогою Конституції України (частина друга статті 150)» (абзац третій пункту 4 мотивувальної частини).

До органів місцевого самоврядування м. Запоріжжя всіх рівнів, як то районні адміністрації, виконавчий комітет та департаменти постійно надходять численні звернення громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, з цього питання. Такі особи фактично перебувають на грані виживання.

Крім того, Указом Президента України від 05.07.2018 № 196/2018 «Про додаткові заходи з відродження територій, що зазнали радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи, із соціального захисту постраждалих осіб, безпечного поводження з радіоактивними відходами» було постановлено Кабінету Міністрів України забезпечити поліпшення соціального захисту осіб, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, зокрема: ужити заходів щодо підвищення розміру пенсій по інвалідності, що настала внаслідок каліцтва чи захворювання внаслідок Чорнобильської катастрофи, для осіб з числа учасників ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС, і пенсій у зв'язку із втратою годувальника з числа учасників ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС з урахуванням збільшення показника середньої заробітної плати (доходу) в Україні; передбачати щорічне фінансування видатків на виконання програм, пов'язаних із соціальним захистом громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, на рівні, необхідному для своєчасного проведення виплат та забезпечення визначених законодавством гарантій зазначеним особам тощо.

Однак й даний Указ Президента України фактично залишається невиконаним.

Відповідно до ч. 1 ст. 2 Закону України «Про статус депутатів місцевих рад», депутати сільської, селищної, міської, районної у місті, районної, обласної ради є представниками інтересів територіальної громади села, селища, міста чи їх громад, які відповідно до Конституції України і закону про місцеві вибори обираються на основі загального, рівного, прямого виборчого права шляхом таємного голосування на строк, встановлений Конституцією України.

Відповідно до ч. 2 ст. 2 Закону України «Про статус депутатів місцевих рад», депутати місцевої ради як представники інтересів територіальної громади, виборців свого виборчого округу зобов'язані виражати і захищати інтереси відповідної територіальної громади та її частини - виборців свого виборчого округу, виконувати їх доручення в межах своїх повноважень, наданих законом, брати активну участь у здійсненні місцевого самоврядування.

Враховуючи викладене, з метою захисту конституційних прав громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, просимо на законодавчому рівні вирішити наступні питання:

- виконання п. 2 Рішення Конституційного Суду України № 10-рп/2008 (v010p710-08) від 22.05.2008, яким було визнано такими, що не відповідають

Конституції України (є неконституційними), положення, зокрема, пункту 28 розділу II Закону України «Про Державний бюджет України на 2008 рік та про внесення змін до деяких законодавчих актів України» від 28 грудня 2007 року № 107-VI, яким було внесено зміни до ч. 3 ст. 54 Закону України «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи»;

- встановлення до застосування статтю 54 Закону України "Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи" від 28 лютого 1991 року № 796-XII у редакції до внесення змін Законом України «Про Державний бюджет України на 2008 рік та про внесення змін до деяких законодавчих актів України» від 28 грудня 2007 року № 107-VI, а саме:

Ч. 3 ст. 54 Закону України «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи» викласти в наступній редакції: «в усіх випадках розміри пенсій для інвалідів, щодо яких встановлено зв'язок з Чорнобильською катастрофою, не можуть бути нижчими:

- по I групі інвалідності - 10 мінімальних пенсій за віком;
- по II групі інвалідності - 8 мінімальних пенсій за віком;
- по III групі інвалідності - 6 мінімальних пенсій за віком;
- дітям-інвалідам - 3 мінімальних пенсій за віком».

- Виконання Указу Президента України від 05.07.2018 № 196/2018 «Про додаткові заходи з відродження територій, що зазнали радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи, із соціального захисту постраждалих осіб, безпечного поводження з радіоактивними відходами» в частині забезпечення поліпшення соціального захисту осіб, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи.

Секретар міської ради

Р.О.Пидорич